

Detall de la gran quantitat de macròfits a Garcia, aquesta setmana. FOTO: J. R.

Ribera d'Ebre i Baix Ebre

Proliferen els macròfits al riu Ebre i dificulten la navegació

La millora de la qualitat de l'aigua del riu gràcies a l'expansió de les depuradores urbanes també ha tingut un efecte en l'ecosistema i des de fa 20 anys abunden aquestes plantes

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

Com cada primavera i estiu, al riu Ebre prolifereixen els macròfits, unes plantes aquàtiques que es poden veure a la part superior de l'aigua i que sovint són nombroses en determinats punts de l'Ebre, com a Garcia o a Benifallet, entre d'altres municipis riberencs.

Convé no confondre-les amb algues, que són un altre tipus de planta. «Els macròfits és el que veiem, i és una planta superior, mentre que les algues són inferiors», explica el biòleg i director tècnic de l'àrea de salubritat pública del Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (COPATE), Raúl Escosa.

«Abans dels 2000 l'aigua era verda, no era transparent com ara. Precisament perquè hi havia algues en suspensió, el famós fitoplàcton. En els últims anys hi ha hagut aquest canvi, que ha propiciat que hi haja la mosca negra».

Per a l'explicació d'aquest canvi en l'aigua de l'Ebre hi ha diverses teories. Segons un estudi dels investigadors de l'IRTA, el biòleg Carlos Ibáñez, i del CSIC-CREAF, l'ecòleg Josep Peñuelas, publicat fa dos anys a la revista 'Science', la millora de la qualitat de l'aigua dels rius gràcies a l'expansió de les depuradores urbanes ha tingut també efectes no desitjats en els ecosistemes fluvials. Els experts argumenten que la major transparència de les aigües fluvials no

sempre significa un retorn a unes condicions ambientals idònies del riu. Això passa, precisament, al tram final de l'Ebre, on a principis del 2000 es va detectar un canvi sobtat de la transparència de l'aigua per la disminució del fòsfor: un escenari que ha provocat l'expansió extraordinària de macròfits i l'aparició de la plaga de la mosca negra, que prolifera en aquestes plantes aquàtiques.

Les depuradores són altament eficients a l'hora de reduir el fòsfor, i no tant el nitrogen. Això ha contribuït a donar un aspecte molt més transparent a l'aigua del riu que fa tres dècades enrere: la manca de fòsfor és un factor limitant en la manca de creixement de les algues microscòpi-

Treballs de neteja

Cada estiu l'IDECE realitza treballs de neteja de macròfits, però no té autorització per fer-ho a les ribes, on precisament proliferen els macròfits.

ques, el fitoplàcton. Un fet, segons referma l'estudi, que no significa forçosament una millora de l'estat ecològic del riu. Per contra, malgrat i la parcial millora de la qualitat de l'aigua, els desequilibris impulsen «efectes indesitjables en tot l'ecosistema».

Precisament, el tram final de l'Ebre és un clar exemple en aquest sentit: des de principis de segle la transparència de l'aigua ha augmentat en paral·lel amb la reducció del fòsfor. Les conseqüències més visibles han estat l'explosió de macròfits, que proliferen gràcies a aquesta transparència de l'aigua i els cabals baixos del riu, possibilitant que els rajos solars arribin pràcticament a tots els racons del fons de la llera.

«Els macròfits poden perjudicar especialment les navegacions a motor», valora Escosa. «Però tenen un cicle, com tota planta: apareixen a la primavera i a l'hivern desapareixen».

Cada estiu l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (Idece) realitza treballs de neteja d'aquests macròfits. No obstant, des de l'Idece només tenen autorització per actuar al canal de navegació i l'accés als seus embarcadors, no a tot el riu, i així ho fan des de l'inici de la temporada de navegació (al març aproximadament) i tots els mesos fins octubre. Els treballs es realitzen

Els macròfits són unes plantes aquàtiques superiors, mentre que les algues, inferiors

amb una barca especialitzada en tallar aquests macròfits, però es porten a terme només al canal navegable, perquè si les plantes estan a les ribes no es té autorització per fer-ho.

Davant d'això, l'alcaldessa de Benifallet, Mercè Pedret, demana que si es puga actuar també en aquests espais. «Demanem que netegen també les ribes del riu, no tant per les molèsties dels macròfits sinó perquè allà s'hi posa la mosca negra». Contra les larves de mosca negra, cada any el COPATE realitza diversos tractaments. «Més que un problema, com sí és la mosca negra, la presència de macròfits per a les embarcacions a motor com el llagut Benifallet la considero una molèstia, ja que els ha d'esquivar», valora.

Lluís Ferré, de l'empresa Beniemocions, així mateix explica que quan es fan activitats amb caic, també «intentem evitar els macròfits, perquè sempre frenen la corrent del riu». Segons Ferré els macròfits abunden en espais amb poca corrent, a les vores del riu o on hi ha poc calat.